

**НАУҚАС ПЕН ТИІМДІ ҚАТЫНАСҚА
ЖЕТУ ҮШІН ВЕРБАЛЬДЫ ЖӘНЕ ВЕРБАЛЬДЫ
ЕМЕС ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТАР ТҮРЛЕРІН
ҚОЛДАНУЫ**

**Қабылдаған: Жолдас К.У.
Орындаған: Сануар А.
Тобы: ЖМ-108**

Дәрігердің коммуникативті компетенттілігі

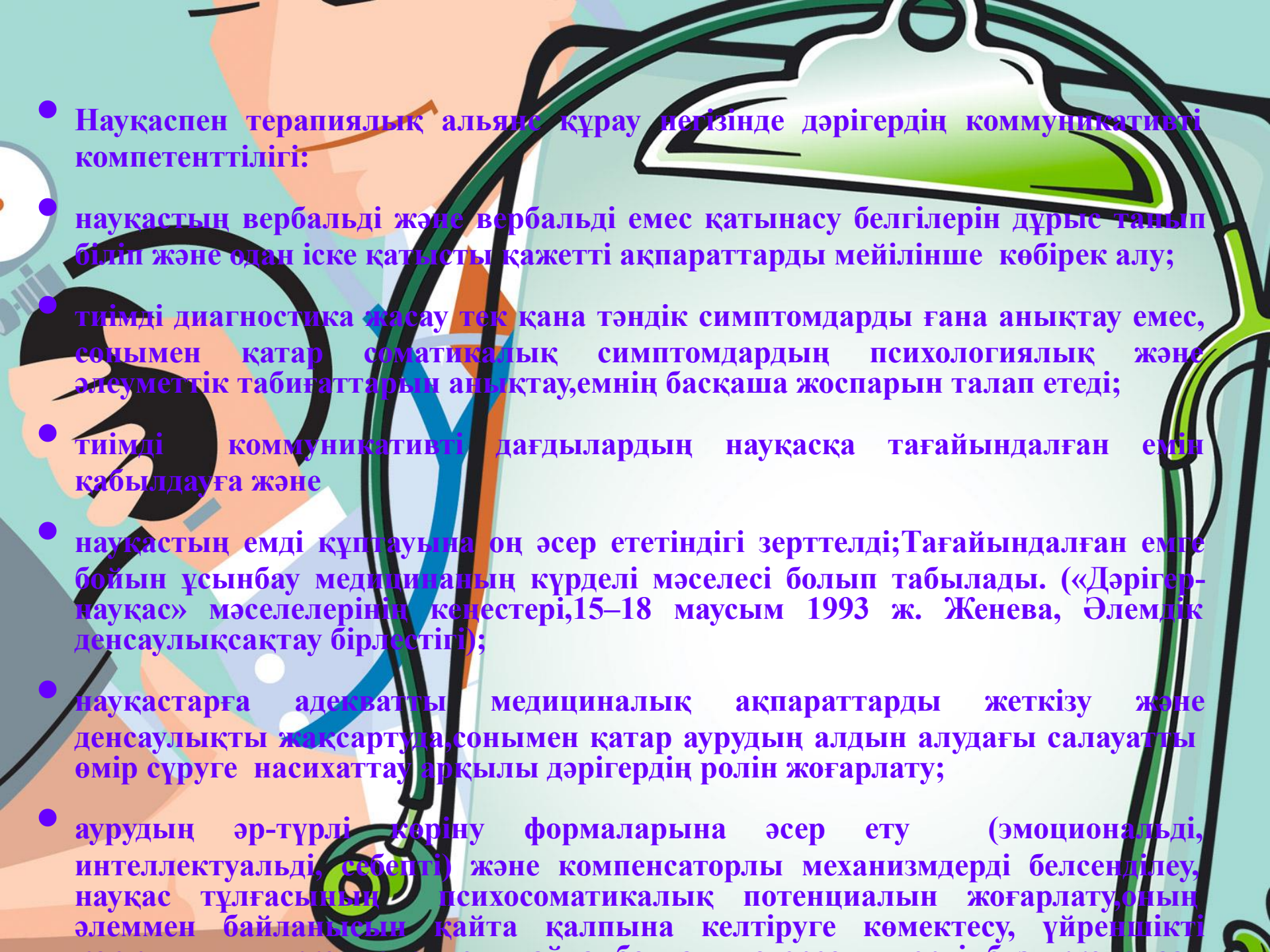
- Дәрігердің коммуникативті компетенттілігі – медицина қызметкерінің (санитардан бастап бас дәрігерге дейін) науқаспен және оның туыстарымен белсенді түрде қатынасуына қажетті кәсіптік маңызы бар қасиет. Бұл коммуникативті компетенттілік бір-бірін түсінуге ұмытылған адамдардың санасының белгілі бір жағдайы.
- Науқас адамдармен жұмыс жасау – қиын әрі үлкен жауапкершілікті талап ететін қызмет.

Дәрігердің кәсіби қызметі ауру адаммен байланысты: тірі ағзаларды құрайтын биологиялық жүйелердің ерекшеліктеріне ғана байланысты емес, сонымен қатар қоғамдық байланыстың әр түрлі болуы қайталанбас психикалық көрініс құрайтын тәуелділікке байланысты. Дәрігердің мамандығы – ерлік.

Ол төзімділікті, қайсарлықты, жанның тазалығы мен ақыл ойдың ізгілігін, ішкі болмысының негізін қажет етеді, үздіксіз өнегелі қасиеттерін бойына сіңіре білген маман иесі ғана мақсатына жете алады.

Дәрігер ауру адамға моральдық жағынан да қолдау көрсету қажет. Дәрігер мен ауру адамдардың арасындағы қарым-қатынас белгілі бір жүйеге түсу үшін дәрігердің де бойында адами қасиеттер болғаны дұрыс.

Күйзеліске түскен жандардың ең басты емі - жан жылуы екендігін жақсы түсінуіміз тиіс.

-
- Науқаспен терапиялық альянс құрау негізінде дәрігердің коммуникативті компетенттілігі:
 - науқастың вербальді және вербальді емес қатынасу белгілерін дұрыс танып біліп және одан іске қатысты қажетті ақпараттарды мейілінше көбірек алу;
 - тиімді диагностика жасау тек қана тәндік симптомдарды ғана анықтау емес, сонымен қатар соматикалық симптомдардың психологиялық және әлеуметтік табиғаттарын анықтау, емнің басқаша жоспарын талап етеді;
 - тиімді коммуникативті дағдылардың науқасқа тағайындалған емін қабылдауға және
 - науқастың емді құптауына оң әсер ететіндігі зерттелді; Тағайындалған емге бойын ұсынбау медицинаның күрделі мәселесі болып табылады. («Дәрігер-науқас» мәселелерінің кеңестері, 15–18 маусым 1993 ж. Женева, Әлемдік денсаулықсақтау бірлестігі);
 - науқастарға адекватты медициналық ақпараттарды жеткізу және денсаулықты жақсартуда, сонымен қатар аурудың алдын алудағы салауатты өмір сүруге насихаттау арқылы дәрігердің ролін жоғарлату;
 - аурудың әр-түрлі көріну формаларына әсер ету (эмоциональді, интеллектуальді, себепті) және компенсаторлы механизмдерді белсенділеу, науқас тұлғасының психосоматикалық потенциалын жоғарлату, оның әлеммен байланысын қайта қалпына келтіруге көмектесу, үйреншікті

Коммуникативтік дағды

Коммуникативтік дағдыларды қолдану үшін науқастарды емдеудің жаңа технологияларын қолданысқа енгізіп,оның нәтижелі болуына көп көңіл бөліп,саналы көрсеткіштерге қол жеткізуге үлес қосуымыз қажет.

Адам неғұрлым талантты, дарынды болған сайын, ол өзінің еңбегін, шығармашылығын, тапқырлығын үстей береді, сөйтіп оның еңбегі жігерлі еңбек болады.

«Басы ауырып, балтыры сыздаған» кез келген адамға қол ұшын бере алатын, көмек қолын соза алатын құдірет иесі біреу-ақ, ол — дәрігер.Жанары жәутендеген, ағзасын ауру мендеген науқас адамға ерекше көңіл бөлу, рухани дем беру, дертіне шипа беру, жан жылуын сыйлау- әрбір дәрігердің парызы болғанын қалар едім.

Ежелгі грек философы Сократ айтқан екен:

«Жанды емдемей, тәнді емдей алмайсың» деген ұлағатты ойы есіме түсеті осындайда.

реакцияның болмауы

- **Интеракция – адамдардың қарым-қатынасына және олардың қызметтеріне байланысты құралатын қатынасу компоненттерін сипаттайтын шартты термин.**
- **Эмпатияның және өзіндік бағалаудың жоғарғы деңгейінде**
- **Эмпатия – басқа адамның рухани және жан дүниесіне кіру қабілеттілігі**
- **Қатынарудың белсенді мүшесі және құндылық ретінде қарау**

Тиімді коммуникацияның тиімді дағдылары мынадай ережелерден тұрады:

Әріпетестерімен, науқастармен және қызметкерлермен тиімді және нақты әңгімелесу

Науқастарға тиімді қатынасуына мүмкіндік беру

Тиімді тыңдай білу

Қатынарудың потенциалды қиындықтарын анықтай білу

Дене тілінің сөзсіз белгілерін түсіне білу

Коммуникацияның ауызша, жазбаша және электронды түріндегі әдістерін қолдана білуді

Қатынасу дағдыларының қажеттілігін мойындай білу

Науқаспен тиімді қатынасу ережелері

Сіздің айтқандарыңызды науқастың тыңдай алатындығына көз жеткізу.

Жағдайды есепке ала отырып науқаспен қатынасу

Әңгімені дұрыс бастау

Сұхбаттасу жоспарын алдын-ала дайындау

Өз роліңізді анықтап алу

Науқастың атын есте сақтау

Науқастың өз мәселелеріне дұрыс тоқталуына көмек беру

«Иә» немесе «Жоқ» сөздерін орынды қолдана білу

Шыдамдылық таныту

Науқаспен қатынасуда басымдылық танытпау

Науқасты ептілікпен тоқтата білу

Уақыт өткен сайын науқасты қолдап қою

Позитивтілікті күшейту

Сұрақтарды дұрыс қоя білу

Вербальді ақпараттарды дұрыс жинай білу

Вербальді емес коммуникацияның компоненттерін қолдана білу

Науқастың айтқандарын тұжырымдай білу.

- Әрбір науқас қуанышқа жетуге, ауруынан айығуға ұмтылады. Оған жетудің сенімді жолы - ойлау жүйесін бақылай білу. Ол сыртқы факторлар мен жағдайларға да байланысты, әрі қасында жүрген адамдардың да қарым-қатынасына да байланысты.

- Науқас адамдарға көңіл бөлу - бүкіл дәрігерге ортақ парыз. Өз қызметін дамыту үшін әр дәрігер өзінің түрлі қасиеттері мен қылықтарын талдай алатын, қоғам мен ұжым қоятын талаптарды ескере отырып, бұларға сын көзбен қарай алатындай қабілетке ие болуы тиіс. Кім жақын адамдарына бақыт әкелгісі келсе немесе еңбекте табысқа жеткісі келсе, сол адам өз бетімен өзін-өзі тәрбиелеу жолында еңбегін сарп еткені жөн.

Адам – ақыл ойы бар қоғам мүшесі. Сондықтан оның психикалық қасиеттері қоғамдық тұрмыс жағдайларының шешуші әсері арқылы қалыптасады. Оның іс-әрекеті белгілі бір мақсатқа бағынады. Қазіргі күрделі әлемде мақсатқа сай қимылдау үшін көп біліп қана қоймай, сонымен бірге адамдардың түбірлі мүддесі мен заман талабына сай дұрыс шешімдер қабылдап, дұрыс мақсаттар тандай білу қажет. Адамдармен қарым-қатынасты орнықтыру үшін мәдениеттілікті басты назарда ұстау қажет. Адамдардың ішкі рухани әлемінің маңыздылығын, адамгершілікті жетілдіру қажеттілігін жете түсіну де керек. Ал дәрігер клиникада коммуникативтік дағдыларды тиімді пайдаланғанда ғана философиялық концепцияларды терең түсінуге жол ашады. Дәрігер науқастардың әрқайсысына дұрыс қарым-қатынас орнату үшін жоғарыда айтылған дағдыларды ескеру қажет.